

รายงานการรับคณะ EDP Class of Year 2019 Domestic Field Trip
โครงการพัฒนาตอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
และโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ ปางมะหัน จังหวัดเชียงราย
ระหว่างวันที่ 6 – 9 พฤศจิกายน 2561

1. ข้อมูลคณะ

ที่มาและความสำคัญ	- หนังสือจากสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย เรียนถึงผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาและเผยแพร่องค์ความรู้ - ผู้เข้าศึกษาดูงานเป็นระดับผู้บริหารบริษัทจดทะเบียน และบริษัทที่เตรียมเข้าจดทะเบียน หน่วยงานจากภาครัฐ/ภาคเอกชน
วัตถุประสงค์	- เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้บริหารที่จะก้าวขึ้นสู่ผู้บริหารระดับสูง โดยมุ่งให้ผู้บริหารนำความรู้และประสบการณ์จากการศึกษา CASE STUDY เพื่อนำไปปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ทางธุรกิจเพื่อรองรับความท้าทายใหม่ๆ ทางธุรกิจที่จะเกิดขึ้น - เพื่อสร้างผู้บริหารรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาธุรกิจขององค์กร และมีจริยธรรมในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งความรับผิดชอบในการร่วมพัฒนาเพื่อให้ผู้บริหารระดับกลางได้มาเรียนรู้ และนำไปปรับใช้ในการทำงาน - เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้บริหารที่มาดูงาน
ระดับเนื้อหา	คะแนนรวม 7 คะแนน ระดับความสำคัญคณะ 4 คะแนน (เป็นผู้บริหารขององค์กร) ระดับเนื้อหา 3 คะแนน (เป็นสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เข้าร่วม)
องค์ประกอบ	- นำโดย คุณเพ็ญศรี สุธีรคันต์ ผู้อำนวยการสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย และผู้บริหารบริษัทจดทะเบียน ในสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย – เจ้าหน้าที่ DEP รวมทั้งสิ้น 72 คน (รายชื่อตามภาคผนวก 1) - ผู้ประสานงาน คุณพิมลเทพ รัตนมณี และคุณอิงครัตน์ บุนนาค
เจ้าหน้าที่รับคณะ	- ผู้บรรยายสรุป คุณวิสิทธิ์ รัชตะนาวิณ คุณพลชม จันอุไร COO ร่วมรับคณะที่ห้องบรรยายสรุป - ผู้ประสานงานมูลนิธิฯ และเจ้าหน้าที่ร่วมรับคณะ 1.นางอมรรัตน์ บังคมเนตร 2.นายถวิล คำเสาร์ 3.นายมาโนชญ์ บุญเรือง 3.นายสาม นามปืด 4.นางสาววารุภา ห้วนนา
แหล่งสนับสนุนงบประมาณ	- คณะชำระค่าใช้จ่ายเอง รหัสงานคณะ 912-B61-170

2.กำหนดการดูงาน

กำหนดการศึกษาดูงาน

คณะ EDP Class of Year 2019 Domestic Field Trip

โครงการพัฒนาต่อยอด (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

และโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดเชียงราย

ระหว่างวันที่ 18 – 20 มกราคม 2562

วันที่/เวลา	กำหนดการ
วันศุกร์ที่ 18 มกราคม 2562	
08:45 - 10:15	ออกเดินทางจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ไปยังท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย โดยสายการบิน Thai smile เที่ยวบิน WE130 มายังท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย (08.45–10.15 น.)
10:25 - 12:00	ออกเดินทางจากท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย โครงการพัฒนาต่อยอด (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย
12:00 - 13:00	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ครวัตำหนัก
13:00 - 13:20	เดินทางไปยังศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ
13:20 - 15:30	ดูงานศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ (แบ่งกลุ่มดูงาน 2 กลุ่ม) (รับประทานอาหารว่าง ณ โรงครัวกาแฟ)
15:30 - 16:00	ออกเดินทางจากศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ ไปยังสวนแม่ฟ้าหลวง
16:00 - 17:00	ทำกิจกรรมสานสัมพันธ์ ณ สวนแม่ฟ้าหลวง
17:00 - 18:00	เช็คอินเข้าพัก และพักผ่อนตามอัธยาศัย
18:00 - 19:00	รับประทานอาหารเย็น ณ ครวัศาลาลีลาวดี
19:00 - 20:30	ทำกิจกรรมสานสัมพันธ์ (ต่อ) ณ ศาลาลีลาวดี
20:30 - 23:00	ทำกิจกรรมสนทนาการ ณ ห้องคลับ 31
23:00	พักผ่อนตามอัธยาศัย
วันเสาร์ที่ 19 มกราคม 2562 (มีงานสีสนแห่งดอยตุง)	
06:00 - 08:00	ทำกิจกรรมโยคะ ณ ลานหญ้าด้านหน้า ห้องประชุมคลับ 31
08:00 - 10:00	รับประทานอาหารเช้า ณ ศาลาลีลาวดี
10:00 - 12:30	ออกเดินทางจากโครงการพัฒนาต่อยอดฯ ไปยังโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ ปางมะหัน ต.เทอดไทย (ใช้เวลาเดินทาง 2.30 ชั่วโมง)
12:30 - 13:30	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ศาลากิจกรรมปางมะหัน
13:30 - 16:00	กิจกรรมเดินป่าเพื่อให้เห็นสัมผัสสภาพป่าอนุรักษ์แหล่งต้นน้ำลำธาร และแปลง

วันที่/เวลา	กำหนดการ
	ชาห์น้ำม้นพีชเศรษฐกิจในพื้นที่ (รับประทานอาหารว่าง) - แบ่งกลุ่มเดินป่า 5 กลุ่ม - ระยะทางเดินป่าประมาณ 4 กิโลเมตร(เส้นทาง) ใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง
16:00 - 17:00	กิจกรรมเก็บผักทำกิน ทำอาหารเย็นร่วมกัน ณ โครงการปลูกป่าฯ ปางมะหัน แบ่งกลุ่มทำกิจกรรม 4 กลุ่ม กลุ่ม 1 ทำเมนูไก่+หมูย่าง และน้ำจิ้มซีฟู้ด กลุ่ม 2 ทำเมนูผัดคะน้าดอยน้ำมันหอย กลุ่ม 3 ทำเมนูไข่เจียวใบชา และเตรียมผักเครื่องเคียง กลุ่ม 4 ทำเมนูส้มตำ (ไทย/ปูปลาร้า) - คณะทำเป็นหลัก
17:00 - 19:00	รับประทานอาหารเย็น ณ ลานพลับพลาและชมการแสดงของชนเผ่า - มีการแสดง 2 ชุด ของชนเผ่าอาข่า และลาหู่
19:00 - 21:30	ออกเดินทางจากโครงการปลูกป่าฯ ปางมะหัน กลับยังที่พักดอยตุงลอดจ์
21:30	พักผ่อนตามอัธยาศัย
วันอาทิตย์ที่ 20 มกราคม 2562 (มีงานสีสนัแห่งดอยตุง)	
07:30 - 08:30	ทำกิจกรรมโยคะ ณ ลานหญ้าด้านหน้า ห้องประชุมคลับ 31
07:00 - 10:00	รับประทานอาหารเช้า ณ ศาลาลีลาวดี เช็กเอาท์
10:00 - 12:00	ชมพระตำหนักดอยตุง หอแห่งแรงบันดาลใจ สวนแม่ฟ้าหลวง และงานสีสนัแห่งดอยตุง ตามอัธยาศัย
12:00 - 13:00	รับประทานอาหารกลางวัน ณ ศาลาลีลาวดี
13:00 - 13:30	ทำกิจกรรมเกมส์ The Team Performance ณ ห้องออติทอเรีย
13:30 - 14:30	รับฟังบรรยายสรุปเรื่อง “การพัฒนาทางเลือกในการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน และ โครงการขยายผลไปยังพื้นที่ต่าง ๆ” และตอบข้อซักถาม โดยนางสาววิษณุวรร รัชตะนาวิณ ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาและเผยแพร่ องค์ความรู้ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง ในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ ห้องออติทอเรีย
14:30 - 16:15	ออกเดินทางจากโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ไปยังท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง
16:15 - 17:45	เดินทางถึงท่าอากาศยานแม่ฟ้าหลวง เพื่อรอเดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยสายการบิน Thai Smile เที่ยวบิน WE135 (17:45-19:05 น.) โดยสวัสดิภาพ

ประเด็นคำถาม – ตอบ หลังการบรรยายสรุป

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
1.	เวลาเข้าไปพัฒนาในพื้นที่ แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงมีผลกระทบต่อผู้ที่มีอำนาจในพื้นที่ มูลนิธิฯ ทำอย่างไร	- เวลาเราเข้าไปทำงานในพื้นที่ เราทำงานกับคนทุกกลุ่ม ให้โอกาสกับคนทุกกลุ่ม เราจะเปลี่ยน Drug lord ให้มาทำอาชีพสุจริต ให้โอกาสและทางเลือกกับเขา
2.	ดอยตุงมี Process และ Approach เรื่องการ Engage กับชุมชนอย่างไร	- เราทำงานโดยการลงไปอยู่กับชุมชน อยู่ด้วยกัน กินด้วยกัน มีทีมงานอยู่ในพื้นที่ตลอดระยะเวลาโครงการ ถ้าทำงานก็ลงไปเดินด้วยกัน ก็ทำให้เกิดความเข้าใจ รู้ว่า เราทำงานพัฒนาอย่างไร ทำอะไร เกิดความต่อเนื่องในการทำงาน ก็เกิดการ engage
3.	คนในพื้นที่ยอมรับให้คนต่างพื้นที่มาอยู่ร่วมด้วยหรือไม่	- ถ้าจะมาอยู่ด้วย ต้องได้รับการเป็นสมาชิกโครงการพัฒนาดอยตุงฯ การจะมาเป็นสมาชิกมีเงื่อนไขคือ ต้องเกิดในพื้นที่หรือแต่งงานเข้ามา
4.	คนในพื้นที่อยากไปอยู่ข้างนอกบ้างหรือไม่	- เด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ ก็มีคนที่ออกไปทำงานข้างนอกพื้นที่ เช่น สิงคโปร์ เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย ไปค้นหาประสบการณ์ใหม่ๆ ไปทำงานเก็บเงิน ไม่ได้มีการปิดโอกาสกับคนในพื้นที่ไม่ให้ไป ส่วนถ้าเรื่องแรงดันก็เป็นแรงดันในครอบครัว เป็นเรื่องของการมาดูแลกิจการของครอบครัว เช่น ไร่กาแฟ
5.	มูลนิธิฯ ทำงานกับนักการเมืองอย่างไร	- เราทำงานร่วมกันกับ อบต. แต่กับนักการเมืองส่วนใหญ่เขาไม่มาหาเรา คาดว่างานของเราต้องการความต่อเนื่อง ระยะเวลา วัดผลกันที่ชาวบ้าน เน้นว่าชาวบ้านได้อะไร

ภาคผนวก

1 รายชื่อคณะ

"EDP class of Year 2019 – Building Regional Leaders" Name list- Domestic Field Trip to Chiang Rai			
Updated 15/11/2018			
No	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
1	คุณกลชาญ ฉายากุล	กรรมการผู้จัดการ	บจก. ไตร-เอ็น โซลูชั่น
2	คุณกอบกาญจนา วีระพงษ์ประดิษฐ์	Managing Director	บมจ. เน็คเบย์
3	คุณกัลยาณี เล็กสมบูรณ์	รองกรรมการผู้จัดการ	บจก. หลักทรัพย์บัวหลวง
4	คุณกาญจนา สัมปัญญาเลิศ	Managing Director & Chief of Consultant	บจก. ไอซีอี คอนซัลตัง
5	คุณกิจพล ไพโรพศาลกิจ	ผู้อำนวยการอาวุโส	บมจ. หลักทรัพย์ยูโอบี เคย์เฮียน (ประเทศไทย)
6	คุณกิตติพล สัมพัฒน์วิทย์	กรรมการผู้จัดการ	บจก. เค อินโนเวชั่น
7	คุณกุลนิษฐ์ นิตวิรางกูร	General Manager	บจก. รัชวิภา พลัส
8	คุณเกษมศานต์ อังศวานนท์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่	บมจ. ธนาคารสแตนดาร์ดชาร์เตอร์ด (ไทย)
9	คุณจักรี สร้อยทอง	AVP Finance International	บมจ. ไมเนอร์ ฟู้ด กรุ๊ป
10	คุณจารุณี บุญมั่งมี	Vice President Finance	บมจ. ยูเอซี โกลบอล
11	คุณเจน กิตติรัตน์ไพบุลย์	ผู้บริหารด้านการจัดการและผู้ก่อตั้ง	บจก. บินส์โปร
12	ดร. จุฑามาส อิงโพธิ์ชัย	รองกรรมการผู้จัดการ	บมจ. จีเอฟพีที
13	คุณชญาวดี ชัยอนันต์	ผู้อำนวยการ	ธนาคารแห่งประเทศไทย
14	คุณชนมาศ ศาสสนันท์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการใหญ่	บมจ. ปตท.สำรวจและผลิตปิโตรเลียม
18	คุณแซม ดันสกุล	กรรมการผู้จัดการ	บจก. กรุงศรี ฟินโนเวต
19	คุณญาณสินี อุตตะมะศิริ	VP Treasury Sales Officer	Bank of America
20	คุณณพรทิพย์ ไทเทอดวิไล	ผู้อำนวยการฝ่ายอาวุโส	บจก. ธนาคารกสิกรไทย
21	คุณณัฐ พรสมบุญ	ผู้อำนวยการวางแผนกลยุทธ์	บจก. ไทยเบฟเวอเรจ มาร์เก็ตติ้ง
22	คุณณัฐนันท์ นาคประสิทธิ์	ผู้อำนวยการการพัฒนารัฐกิจอาวุโสกลุ่มบริษัทข้ามชาติ	บจก. ธนาคาร บีเอ็นพี พาริบาล สาขากรุงเทพฯ
23	คุณดวงดาว มหะนาวานนท์	ผู้จัดการฝ่ายพัฒนารัฐกิจชายและการตลาดช่องทางใหม่	บจก. ชามิโน ฟาร์อีสท์
24	คุณตรีบุร เกษมสุวรรณ	ผู้อำนวยการอาวุโส	บมจ. หลักทรัพย์ภัทร
25	คุณต่อสกุล คันวงศ์	หุ้นส่วน	บจก. สำนักกฎหมายสากล สยามพริเมียร์
26	คุณเกริกนันท์ ไกรทองสุข	ผู้จัดการฝ่ายการตลาดและการขาย	บจก. ปตท.จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ
27	คุณทรงวุฒิ เขาวลิต	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ	บมจ. ธนาคารธนชาต
28	คุณเทศธรรม สิงคาลวณิช	ผู้จัดการอาวุโส แผนกลยุทธ์และการลงทุน	บมจ. แผ่นดินทองฟร็อพเพอร์ตี้ ดีเวลลอปเม้นท์
29	คุณธนันท์ มานีกุล	ผู้จัดการทั่วไป	บจก. ดาต้าโปร คอมพิวเตอร์ ซิสเต็มส์
30	คุณเชษฐ์ชัย รติพาณิชย์วงศ์	ผู้ช่วยกรรมการ	บมจ. โรงพยาบาลจุฬารัตน์
31	คุณธีรา นันทเมธา	ผู้จัดการทั่วไป สาขาสิงคโปร์	บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์
32	คุณนรภัทร ยวนะเดมีย์	VP-Human Resources	บมจ. บ้านปู
33	คุณนันทวัฒน์ สันติธรรม	Chief Strategy Officer	บจก. เสิร์น คอร์ปอเรชั่น
34	คุณนาชัย กฤตวรานนท์	ผู้ช่วยกรรมการผู้จัดการ	บจก. ธนาคารไทยเครดิตเพื่อรายย่อย
35	คุณนาลีน ชินะผา	Assistant Vice President	บมจ. ไทยคม
36	คุณน้ำทิพย์ สิ้นสุขเพิ่มพูน	ผู้อำนวยการ	สำนักงาน ก.ล.ด.
37	คุณนิดา เจริญศรี	ผู้อำนวยการสำนักกรรมการผู้จัดการ	บมจ. ยูนิเวอร์แซล ยูทิลิตี้ส์
38	คุณบัณฑิต อุดล	ผู้ช่วยกรรมการผู้อำนวยการใหญ่ สายปฏิบัติการ	บมจ. จัดการและพัฒนาทรัพยากรน้ำภาคตะวันออก
39	คุณบัณฑิต รุ่งเจริญพร	ผู้อำนวยการกลุ่มดิจิทัลเซอร์วิสซิส	บจก. บลูมูวบรีเวอรี่
40	คุณบุญชัย พททไกรรัตน์	ผู้จัดการทั่วไป ฝ่ายการตลาด ฝ่ายขาย และฝ่ายบริการ	บจก. ฮิตาชิ เซลส์ (ประเทศไทย)

41	คุณเปรมโทษ บุญาสข	ผู้จัดการทั่วไป	บจก. ดีทีวี เซอร์วิส
42	คุณเพรทิตย์ ปิยะรัตน์	ผู้อำนวยการฝ่าย	บมจ. ส็อกซ์เสย์
43	คุณพรพรรณ ไพบูลย์วัฒนชัย	Executive Vice President	บจก. หลักทรัพย์จัดการกองทุน ซีไอเอ็มบี-พริ้นซ์เพิล
44	คุณพลสันต์ พลัสสินทร์	IR	บมจ. โรงพยาบาลจุฬารัตน์
45	คุณเพ็ญรัฐ ดงศิริ	ประธานวิศวกรรมบริหาร	บจก. อาร์ วี คอนเน็กซ์
46	คุณพณิพงศ์ สกนธวัฒน์	SVP Head of Member Solutions Department	ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
47	คุณเพิ่มพงศ์ เอื้อเสริมพงศ์	กรรมการผู้จัดการ	บจก. ไทยแลนด์แอนทราไซท์
48	คุณแพททริก ปุสเีย	FSVP	บมจ. ธนาคารไทยพาณิชย์
49	คุณแพร พันธุมวิษ	ผู้ช่วยผู้จัดการทั่วไป	บจก. อีเอสอาร์ไอ (ประเทศไทย) จำกัด
50	คุณภราดร เสียวสกุล	Partner	บจก. สำนักงานกฎหมาย แคปปิตอล
51	คุณภัทรา ชัยยศนรินทร์	ผู้จัดการทั่วไป ส่วนงานปฏิบัติการธุรกิจ	บมจ. ไทยสติกเคเบิล

2. ภาพประกอบการดำเนินงาน

After Action Review (AAR)

เนื้อหาในการจัดศึกษาดูงาน

- เนื้อหาหลักสูตรที่อยู่แล้ว เนื่องจากคณะมีหลักสูตรกิจกรรมที่ต้องการทำ จึงต้องปรับให้การดูงานให้เข้ากับหลักสูตรของ EDP Class
- เพิ่มเนื้อหาการศึกษาดูงานใหม่ๆ ปรับกิจกรรมใหม่ๆ เพราะคณะมาประจำทุกปี อยากได้ความแปลกใหม่

โลจิสติกและการประสานงาน

- การเช่ารถตู้ในการรับคณะอาจจะต้องเช็คสภาพรถเหมาะสมไม่มีปัญหาเรื่องเบาะนั่งไม่ดี เพราะมีการเดินทางหลายชั่วโมงเพื่อไปดูงาน เช่นเดินทางไปโครงการปลูกป่าฯ ปางมะหัน
- การประสานงานกับส่วนงานที่เกี่ยวข้องในการทำกิจกรรมของคณะต้องมีความยืดหยุ่น เนื่องจากคณะจะมีการปรับเปลี่ยนเวลาทำกิจกรรมบ่อย เพื่อให้เกิดประโยชน์กับคณะมากที่สุด

ข้อเสนอแนะใช้รับคณะครั้งต่อไป

- การประสานงาน คอนเฟิร์มเวลากำหนดการ ต้องคุยกับคุณเก๋ (ผู้คุมหลักสูตร EDP Class) โดยตรงผ่านหัวหน้างานที่ร่วมรับคณะช่วยคุย เพราะเจ้าหน้าที่ของคณะไม่กล้าคุยกับคุณเก๋ จะทำให้เกิดปัญหาในการประสานงานไปยังหน่วยงานหน่วยงานล่าช้าหรือด่วน ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงหน่วยงานเกิดขึ้น

5. ผลการประเมินความพึงพอใจและการประเมินด้านการจัดการ

รายงานผลการประเมิน

EDP Class of Year 2019 Domestic Field Trip

วันที่มาศึกษาดูงาน : วันที่ 18-20 มกราคม พ.ศ. 2562

พื้นที่ดูงาน : โครงการพัฒนาตอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการปลูกป่า

ถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านปางมะหัน จ.เชียงราย

1. จำนวนผู้เข้าร่วมศึกษาดูงาน : ผู้มาศึกษาดูงาน 72 คน ตอบแบบประเมิน 61 คน (85%)

2. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

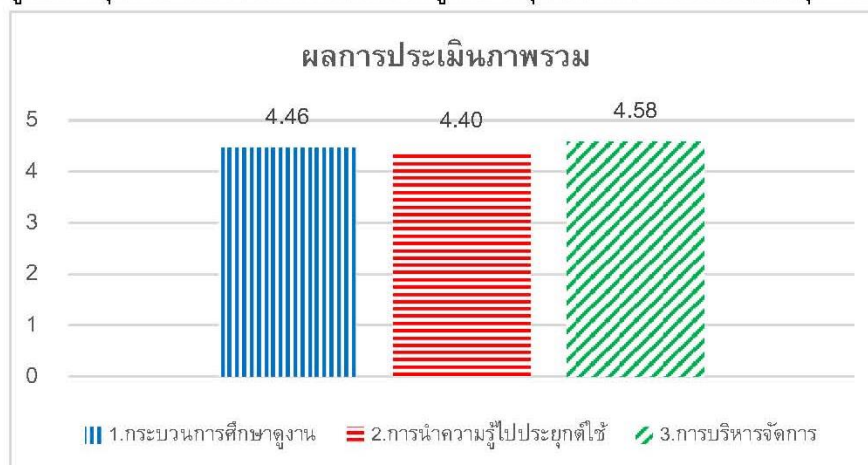
จากผลการประเมินพบว่า เป็นเพศชาย 32 คน (ร้อยละ 52) และเพศหญิง 29 คน (ร้อยละ 48) จบการศึกษาระดับปริญญาเอก ร้อยละ 82 ปริญญาโท ร้อยละ 7 ปริญญาตรี ร้อยละ 11 และร้อยละ 87 ไม่เคยมาเข้าร่วมศึกษาดูงานที่โครงการพัฒนาตอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3. ผลการประเมินจากคณะดูงานในด้านต่าง ๆ

ผลการประเมินคณะดูงานในด้านต่าง ๆ ได้มาจากการให้ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานแสดงความคิดเห็นผ่านแบบประเมินในหัวข้อต่าง ๆ ซึ่งกำหนดระดับความคิดเห็นดังนี้ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด

EDP Class of Year 2019 Domestic Field Trip เข้ามาศึกษาดูงาน ณ โครงการพัฒนาตอยตุง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านปางมะหัน จ.เชียงราย วันที่ 18-20 มกราคม พ.ศ. 2562 โดยรับฟังการบรรยายและศึกษาดูงานฐานการเรียนรู้ภายในโครงการฯ ซึ่งมีผลการประเมิน ดังนี้

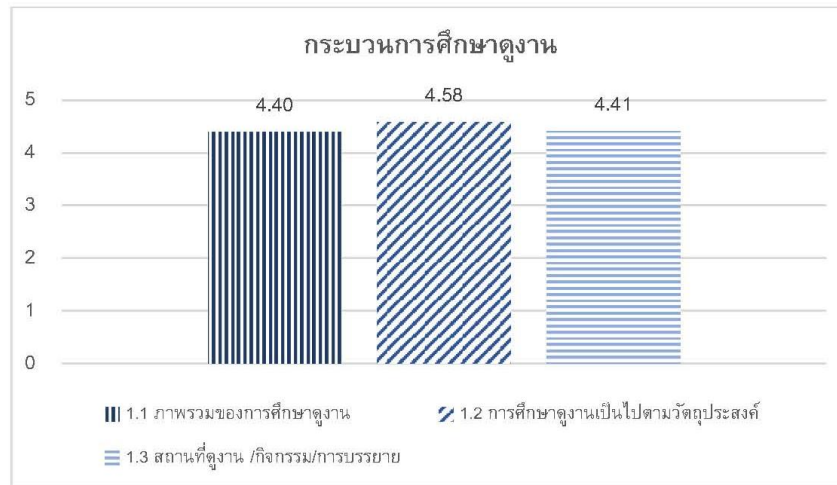
3.1 การประเมินผลภาพรวมเฉพาะด้าน 3 ด้าน คือ การบริหารจัดการ กระบวนการศึกษาดูงาน และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ พบว่า ด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ มีค่าคะแนนน้อยที่สุด คือ 4.40

3.2 ผลการประเมินแยกตามประเด็น

(1) ด้านกระบวนการศึกษาดูงาน

ด้านกระบวนการศึกษาดูงานพบว่า เรื่อง ภาพรวมของการดูงานมีความเหมาะสม มีค่าคะแนนน้อยที่สุดอยู่ที่ 4.40

ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานมีความคิดเห็นเรื่องการจัดลำดับเนื้อหาในการศึกษาดูงาน และกิจกรรมต่างๆ พบว่า

เรื่องการจัดลำดับเนื้อหาในการศึกษาดูงานอยากให้มีการรวมรายละเอียดกิจกรรม และปรับเรื่องการบรรยายเพื่อให้เห็นภาพการทำงานที่ชัดเจนขึ้น รวมทั้งว่าการแลกเปลี่ยนนั้นเป็นสิ่งที่ดี

- มองเห็นภาพรวมแต่อยากให้รวมรายละเอียดในแต่ละกิจกรรม เพื่อประโยชน์ในเบื้องลึกยิ่งขึ้น รวมทั้งสร้างกิจกรรมที่ทาง EDP จะได้คิด วิเคราะห์และนำข้อมูลที่ตกผลึกไปวางแผนพัฒนาต่อ
- อยากให้มีการบรรยายตั้งแต่วันแรกเพื่อจะได้เข้าใจภาพรวมและไปสังเกตตอนดูงานจริงมากขึ้น
- อยากให้ลงรายละเอียดในกิจกรรม เพื่อให้เข้าใจบริบทและข้อมูลเชิงลึกมากขึ้น
- อยากให้เริ่ม session สุดท้ายก่อน (การบรรยายสรุป)
- กิจกรรมเยอะ สนุกดี แต่ตารางกิจกรรมค่อนข้างแน่น อาจมีเวลาพักระหว่างกิจกรรมบ้างเล็กน้อย
- สิ่งที่ดี คือ การที่ผู้นำที่ผ่านประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงมาเล่าประสบการณ์
- Presentation on the Doi Tung Royal Project should precede the viewing and field trip excursion

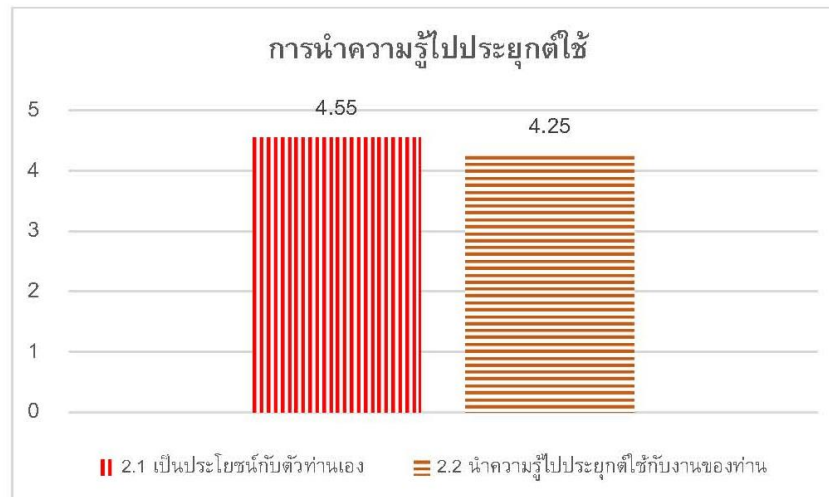

ส่วนเรื่องการทำงานในแต่ละสถานที่นั้น ผู้เข้าร่วมศึกษาการทำงานมีความคิดเห็นให้เพิ่มเติมเนื้อหาในแต่ละสถานที่ทำงาน เช่น เพิ่มการลงพื้นที่, ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ เพิ่มเรื่องคนในพื้นที่, โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านปางมะหัน เพิ่มเรื่องการบรรยายเวลาเดินป่า เป็นต้น

- การเพิ่มเติมกิจกรรมและการลงพื้นที่จริง
 - การปรับกิจกรรมและการเรียนรู้
 - มีกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การเก็บผลไม้ (เปิดให้ประชาชนเข้าไปเที่ยวและเก็บเงิน) เพื่อให้เป็น ecosystem ในการท่องเที่ยวที่หลากหลาย
 - อยากให้มีกิจกรรมเพิ่มเติมในการได้สื่อสารกับชาวบ้านอย่างใกล้ชิดมากขึ้น เช่น ลองใช้ชีวิตกับชุมชนเพื่อได้เรียนรู้จากชาวบ้านจริง, ร่วมกิจกรรมกับชุมชน หรือ กิจกรรมกลุ่มที่สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อได้ประโยชน์ที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
 - น่าจะลองให้ผู้เข้าร่วมงานเข้าพักกับชาวบ้าน เพื่อทำความเข้าใจและผูกมิตร (ตามความสมัครใจ) แทนการเข้าพักในโรงแรม
- สถานที่ศึกษาทำงาน
 - ศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ
 - ได้ข้อมูลเยอะจากการดูงานที่โรงงาน แต่อยากให้กระชับกว่านี้เล็กน้อย เพราะจะได้ไปรู้จักพื้นที่อื่นๆ บนดอยตุง
 - กิจกรรมศูนย์ผลิตและจำหน่ายงานมือ น่าจะให้ความสำคัญเรื่อง การปรับปรุงคนในพื้นที่ได้อย่างไรและจะ maintain คนรุ่นเดิม/engage คนรุ่นใหม่ได้อย่างไร
 - โครงการปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติฯ บ้านปางมะหัน
 - ก่อนเข้าไปชมปางมะหัน ถ้ามีการให้ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่จะทำให้เราสามารถ appreciate สิ่งที่ได้เห็นได้มากขึ้น
 - การเดินป่าอยากให้หยุดในจุดต่างๆ เพื่ออธิบายสิ่งที่โครงการพัฒนาดอยตุงฯ พัฒนา เช่น ภูมิศาสตร์ ความเป็นมา จุดปลูกชาน้ำมัน แล้วมีการบรรยายเกี่ยวกับชาน้ำมัน จะเพิ่มประสบการณ์และทราบถึงโครงการพัฒนาดอยตุงฯ มากขึ้น
 - การเดินป่าที่ปางมะหัน อาจจะเพิ่มเติมความรู้เรื่องของชาน้ำมันไปด้วยครับ และเพิ่มกิจกรรม walk rally ในระหว่างเดินป่า เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและการทำงานเป็นทีม
 - ปางมะหันไกลและเหนื่อยเกินไปเอาเวลาไปดอยตุงให้ละเอียด อาจมี work shop ร่วมด้วย
 - อื่นๆ
 - ชอบทุกๆ กิจกรรมและถือว่าเป็นประสบการณ์ที่คุ้มค่ามาก

(2) ด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้

(2.1) ด้านการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ พบว่า เรื่อง ประเด็นการนำไปใช้ประโยชน์ต่อหน่วยงาน มีค่าคะแนน คือ 4.25

การนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงานและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง คือ การเตือนสติตัวเอง ว่ายังมีคนอื่นที่ลำบากและยังต้องการความช่วยเหลือ

ส่วนการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับหน่วยงานหรือการทำงาน ผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานมีความคิดเห็น มีดังนี้

- หลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถนำไปใช้พัฒนาธุรกิจ/องค์กรได้ โดยเริ่มต้นจากการพัฒนามนุษย์, ความเป็นอยู่, ความคิด/ทัศนคติ รวมทั้งการพัฒนาทักษะที่คนในพื้นที่สามารถนำไปใช้หารายได้อย่างยั่งยืน ถือเป็นสิ่งที่ใช้พัฒนาองค์กรได้
- การลงมือทำกับชาวบ้านเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เมื่อพัฒนาพื้นที่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางแผนไว้ โดยเฉพาะวิธีการในการทำงานที่สามารถนำไปบริหารและพัฒนาที่งาน
- ได้ความคิดที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับงาน คือ การทำงานต้องคิดว่าผู้มีส่วนร่วมจะได้ประโยชน์อะไร สิ่งแวดล้อม ลูกค้า ฯลฯ ได้ประโยชน์หรือไม่ ช่วยให้องค์กรพัฒนาอย่างยั่งยืนได้อย่างไร เป็นต้น
- การตั้งเป้าหมายในการทำงานอย่างเป็นระบบจากต้นน้ำ (จุดเริ่มกระบวนการ) กับปลายน้ำ (ผลสัมฤทธิ์) เพื่อให้ได้การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- จะนำวิธีการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปรับโดยใช้แนวทางของดอยตุงฯ
- แนวคิดและวิธีการทำงานที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์เพื่อตนเองและผู้อื่น
- การลงมือทำ Lead by action

(2.2) การศึกษาดูงานในครั้งนี้ได้รับแรงบันดาลใจหรือประเด็นจากการศึกษาดูงานเรื่องใดบ้างที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานของท่าน สรุปได้ดังนี้

หลักการและแนวคิดในการทำงาน

- หลักการเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา
- การพัฒนาอย่างยั่งยืน
- การพัฒนาและสร้างคน รวมทั้งการพัฒนาผู้นำ (leader) ให้มีความเป็นผู้นำที่สามารถเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า พัฒนาชุมชนให้สามารถเอาตัวรอดพึ่งตนเองได้
- Concept ในการพัฒนาของดอยตุงฯ "ปลูกป่าปลูกคน" จะเอาไปพัฒนาองค์กรได้อย่างยั่งยืน
- แนวคิดการบริหารจัดการ
- แนวคิดการทำงานร่วมกับชุมชน
- Engagement, Community engagement
- การทำงานเพื่อสังคมที่มีจุดเป้าหมายและจุดประสงค์
- การเสียสละ เห็นและให้โอกาสผู้อื่น รวมทั้งการช่วยเหลือผู้อื่นได้
- การสร้างความสุขใจ

วิธีการทำงานของโครงการพัฒนาดอยตุงฯ

- การทำงานที่จะต้องมีความรู้จริง การปฏิบัติจริง ลงมือทำในพื้นที่จริงเพื่อให้เข้าใจได้ถูกต้อง ต้องเข้าใจโจทย์ที่จะต้องแก้ไข ทำให้แก้ปัญหาได้ตรงจุดและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้จริง
- การทำงานต้องเข้าใจและเข้าถึงปัญหาและการแก้ไขปัญหา ที่ต้องใช้เวลา การวางแผน และมีทีมงานที่ดี รวมทั้งการคิดในการช่วยเหลือคนอื่น ความรักในงานที่ทำ การตั้งใจในการทำงานด้วยใจ
- การสร้างทีมงาน
- การถามชาวบ้าน
- การจะเปลี่ยนแปลงอะไรได้ก็ต้องศึกษาผู้ถูกเปลี่ยนแปลงก่อนว่าทำแล้วจะได้ประโยชน์อะไร ไม่ใช่ไปสั่งเขา
- การพัฒนาคนโดยใช้การมีส่วนร่วมและพัฒนาผู้นำเป็นหลัก
- การทำงานและการวางแผนงาน End 2 End

- Engagement การซื้อใจคน เช่น การทำงานให้เห็นและไม่ปกปิด การเข้าไปใช้ชีวิตด้วยกันเพื่อ gain say in ที่แท้จริง
- การคิดถึงสังคม การตอบแทนให้สังคม
- การใช้ใจทำอะไรเพื่อคนอื่น

ประเด็นอื่น ๆ ที่ได้เห็นและเรียนรู้จากการศึกษาดูงาน

- ได้เห็นการคิด การดำเนินการที่เป็นระบบ
- เข้าใจวิธีการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
- Social enterprise กับความยั่งยืน
- Objective ในการทำงานว่า ชาวบ้านจะได้อะไร ทำให้ทุกโครงการสำเร็จได้
- การให้โดยไม่หวังผล การช่วยเหลือ การทำประโยชน์ให้กับสังคมและชุมชนอย่างยั่งยืนไม่ใช่กับตัวเอง
- การทำเพื่อสังคมจากใจจริงในยุคปัจจุบันนี้ยากมาก
- การตั้งเป้าหมายที่เป็นจริงไม่เร่งรัด
- มีโอกาสดีๆ ที่เห็นว่า มีวิธีที่จะช่วยเหลือคนจากรากหญ้าแบบยั่งยืนได้อย่างไร
- การถ่ายทอดความรู้จากชุมชน

การศึกษาดูงานทำให้ได้แรงบันดาลใจในเรื่องต่าง ๆ

- ได้แรงบันดาลใจเกี่ยวกับเรื่องของความเสียสละของสมเด็จพระเจ้า เห็นถึงความอุทิศซึ่งจะนำไปถ่ายทอดกับทีมงานได้เห็นถึงคุณค่าที่ได้รับ
- ได้รับแรงบันดาลใจในเรื่องการให้ การเสียสละ มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน
- ได้แรงบันดาลใจเกี่ยวกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนและการดูแลชุมชน แนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนสามารถประยุกต์กับการทำงานได้อย่างดีทั้งเรื่องวิถีชีวิตที่รอบคอบ การมีแรงบันดาลใจ และทุ่มเทอย่างเต็มที่
- ได้แรงบันดาลใจจากการการพบพูดคุยกับคนที่โครงการพัฒนาโดยตุงฯ โดยเฉพาะการตามหาและตอบโจทย์ Life purpose ของตัวเองจริงๆ
- ได้รับแรงบันดาลใจอย่างมากโดยเฉพาะแผน กระบวนการทำงานของโครงการพัฒนาโดยตุงฯ และสมเด็จย่า
- การวิเคราะห์โจทย์ได้ถูกต้องในด้านการไขปัญหาปากท้อง ของชาวบ้านเป็นหลัก แทนการโจมตีเรื่องยาเสพติด ซึ่งเป็นผล เป็น inspiration ให้มีการหา custom pain point ก่อนหา solution

- การคิดดีทำได้ ความต่อเนื่อง (อดทน)
- ได้กำลังใจ

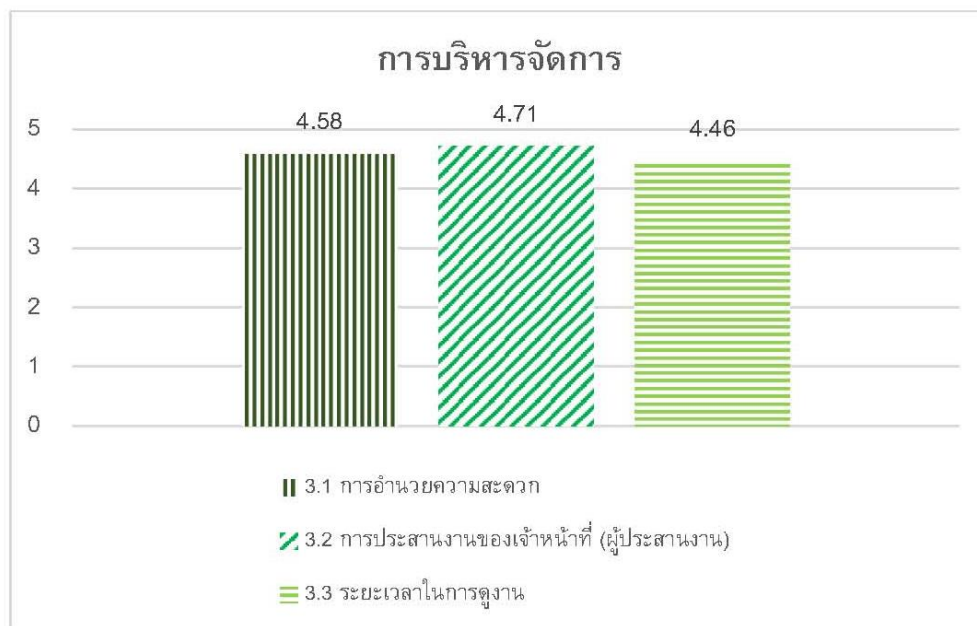
อื่นๆ

- เพิ่งทราบว่าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงตั้งขึ้นมาจากพื้นที่แห้งแล้ง เสี่ยงภัย มีอันตรายมาก ชื่นชมทีมงานโครงการพัฒนาโดยดูๆ ที่ร่วมกันสานต่อปณิธานของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ช่วยกันพัฒนาจนยั่งยืนและมีชื่อเสียงทั่วโลก

(3) ด้านการบริหารจัดการ

ด้านการบริหารจัดการพบว่า เรื่อง ระยะเวลาในการดำเนินงาน มีค่าคะแนนน้อยที่สุด

คือ 4.46

ด้านการบริหารจัดการ เรื่องการอำนวยความสะดวกนั้น จะรวมเรื่องการเดินทาง อาหาร เครื่องดื่ม และที่พัก ซึ่งคณะศึกษาดูงานมีความเห็นว่ายังมีบางส่วนที่ควรแก้ไข เช่น เรื่องความสะดวก

- การจัดการทำได้ดีมากอยู่แล้วครับ
- ความสะดวกของกิจกรรมเก็บผักทำกิน อุปกรณ์ที่ใช้ไม่สะดวกนัก สบู่และอุปกรณ์ล้างไม่เพียงพอ
- โรงแรมมีกลิ่นห้องน้ำเข้าห้อง
- ศูนย์/โรงงานทอผ้า, กระจาดสา, กาแฟ, เซรามิค ฯลฯ น่าจะมีห้องน้ำให้แขกมากกว่านี้อีกหน่อย

- วันแรกของการดูงาน น่าจะจัดรับประทานอาหารกลางวันด้านล่าง ไม่ต้องขึ้นมาบนดอย จะได้ขึ้นครั้งเดียวส่วนวันที่ 2 กลับคำไปนิดนึง

ผู้เข้าศึกษาดูงานมีความชื่นชมในการทำงานของผู้ประสานงานและทีมงาน

- เจ้าหน้าที่ที่มีความตั้งใจอย่างสูงในการจัดกิจกรรมให้ทางคณะดูงาน เห็นความทุ่มเทของทุกคน และความเต็มใจในการให้ความรู้ ต้องขอบคุณเป็นอย่างสูง

ส่วนเรื่องระยะเวลาในการศึกษาดูงานที่มีค่าคะแนนน้อยที่สุด ซึ่งความคิดเห็นส่วนใหญ่อยากให้มีการเพิ่มเวลาในการทำกิจกรรม และลดระยะเวลาในการเดินทาง

- ควรบริหารเวลาให้ดีขึ้น
- ควรเพิ่มเวลาในการมีส่วนร่วมกับชุมชนมากยิ่งขึ้น ถ้าได้เห็นแนวทางการพัฒนาคนโดยแนวทางค่อยๆ เพื่อให้อาจารย์พัฒนาคนอย่างยั่งยืน
- อยากให้ระยะเวลาในการดูงานนานกว่านี้และได้ใกล้ชิดกับชาวบ้านมากกว่านี้ (เข้าใจว่าเวลาของ EDP เอง เป็นตัวจำกัด)
- เวลาเดินทางมากเกินไป ถ้าใช้เวลาในการเดินทางน้อยลงจะดีมาก

4. การศึกษาดูงานเป็นไปตามความคาดหวัง ซึ่งกำหนดระดับความคาดหวัง ดังนี้ 1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = มาก 4 = มากที่สุด

ผู้ที่ตอบว่าเป็นตามความคาดหวังระดับ 4 (ร้อยละ 51) โดยให้เหตุผลว่า

- ได้เรียนรู้ เข้าใจ และได้แรงบันดาลใจจากการศึกษาดูงาน
 - ได้เข้าใจหลักการพัฒนาของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ เชิงธุรกิจและด้านสังคม ความเป็นอยู่ของชุมชน
 - ได้เข้าใจการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน
 - ทำให้เราเข้าใจเรื่องประโยชน์ของการให้ออกาสและผลดีที่เกิดขึ้นจริง
 - สามารถสร้างแรงบันดาลใจ จากการสร้างผลสำเร็จในโครงการใหญ่
 - โครงการพัฒนาค่อยๆ ให้แรงบันดาลใจอย่างมาก
 - ได้รู้และได้เห็น ในสิ่งที่ทางโครงการทำเป็นสิ่งที่ครบวงจร
- การมาศึกษาดูงานได้รับมากกว่าที่คาดหวัง
 - ก่อนมาไม่ได้คาดหวังหรือมองภาพด้อยดูว่าเป็นอย่างไร พอมาเจอก็เข้าใจในชุมชน ความคิด จิตวิญญาณ ภูมิใจมาก ๆ ครับ อยากให้เอาไปปรับใช้ในพื้นที่อื่นของประเทศ
 - ครั้งแรกไม่ได้คาดหวังอะไรมาก แต่กลับได้เห็นการพัฒนาที่มีความยั่งยืนอย่างแท้จริง

- ไม่ได้คิดว่าจะได้ใกล้ชิดและเข้าใจผู้คนที่ตอยตุงอย่างลึกซึ้งขนาดนี้ ชอบคนที่ทำงานตอยตุง ทำด้วยใจและความเสียสละ และทั้งกับความสำเร็จและความก้าวหน้ากับโครงการของตอยตุง
- เรียนรู้จากการลงพื้นที่จริง
 - ได้เข้าใจเนื้อหาของตอยตุงในด้านทฤษฎีและปฏิบัติและได้เห็นภาพการทำงานและวิถีชีวิตของชาวบ้านอย่างแท้จริง
 - ได้เข้าใจคำว่าพัฒนาอย่างยั่งยืน sustainable development เป็นอย่างไร การดูงานนี้มีคำตอบ
 - ได้สัมผัสวิถีชีวิตของชาวตอยตุง /คนในพื้นที่ แบบที่เราไม่สามารถมาสัมผัสด้วยตนเองได้
 - ได้เข้าพื้นที่จริงและเรียนรู้จริงโดยมีความเกี่ยวข้อง เช่น การเก็บชาโดยตรง ได้รับการอธิบายสรุปที่ดีและชัดเจน และได้พบเพื่อนร่วมเดินทาง นำการเดินทางที่ดี
 - Focus ดี คือเห็นหลายๆ ด้านของโครงการพัฒนาตอยตุง และได้เห็นของจริง ส่วนที่ควรปรับปรุง คือ ช่วงเดินป่าที่น่าจะสามารถอธิบายเรื่องของป่าได้มากกว่านี้
 - คุณภาพคับแก้วทั้งคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวก และบุคลากรที่น่าเสนอได้สัมผัสความเป็นอยู่ของชาวบ้านและได้เห็นพัฒนาการได้ชัดเจน
- อื่นๆ
 - มีความชื่นชมหลักการทำงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระย่ามานานแล้ว แต่อยากทราบว่าท่านทำอย่างต่อเนื่องได้อย่างไร มีความสำคัญอย่างไรกับการวางแผนจัดการการติดตามผล (วัดผล) และการปรับปรุง โจทย์ของชีวิตผมส่วนหนึ่ง คือ จะช่วยคนไทย/ประเทศไทยได้อย่างไร
 - จัดโครงการได้ดี มีการดูงาน field work ก่อน แล้วจึงสรุปว่าสิ่งที่ได้ดูไป มีความหมายหรือวัตถุประสงค์อย่างไร มีความยากลำบากในการพัฒนามากเพียงใด ทำให้ประทับใจในความสำเร็จของโครงการ รวมทั้งคิดถึงสมเด็จพระย่า และในหลวงรัชกาลที่ 9 มากๆ ปล. เดินป่ามากกว่านี้อีกหน่อยก็จะดีค่ะ จะได้เห็นความลำบากของรุ่นบุกเบิกมากขึ้น

ผู้ที่ตอบว่าเป็นตามความคาดหวังระดับ 3 (ร้อยละ 46) โดยให้เหตุผลว่า

- ได้เรียนรู้เข้าใจและได้แรงบันดาลใจจากการศึกษาดูงาน
 - ทำให้เข้าใจการทำงานของเจ้าหน้าที่และชาวบ้าน เข้าใจถึงพระราชกรณียกิจของสมเด็จพระย่าและพระบรมวงศานุวงศ์ในการพัฒนาพื้นที่ให้สำเร็จ
 - เข้าใจชุมชนและการให้ที่ยั่งยืน
 - เข้าใจที่มาและวัตถุประสงค์ของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ

- ได้เห็นและเข้าใจการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสามารถส่งต่อให้สถานที่อื่น
- ได้เรียนรู้วัตถุประสงค์การทำงานของโครงการพัฒนาโดยดูฯ ทั้งเชิงทฤษฎีและผลงานรูปธรรม
- เรียนรู้วิธีการสร้างงานและทำธุรกิจแบบยั่งยืน
- ได้ความรู้และแรงบันดาลใจที่ดี
- ดีมากๆ ได้เห็นการอุปถัมภ์และความสม่ำเสมออย่างต่อเนื่อง ทำให้มีแรงบันดาลใจในการเป็นจุดเริ่มต้นการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ได้ทำงานร่วมกันเป็นทีม ได้เรียนรู้แนวคิดต่างๆ ที่มีประโยชน์ ได้ทำในสิ่งที่ไม่เคยทำ
- เข้าใจประสบการณ์ตรง
- เรียนรู้จากการลงพื้นที่จริง
 - ได้มีโอกาสได้สัมผัสกับสถานที่จริง การทำงานจริงเพื่อคนอื่น
- อื่นๆ
 - ประทับใจในสิ่งที่ได้เห็น และในทีมงาน ทั้งผู้ที่เสียสละทำงานเพื่อสังคม ได้เห็นคุณภาพชีวิตของชาวบ้านดีขึ้นได้อย่างไร อย่างเป็นรูปธรรม ที่ประสบความสำเร็จ ประทับใจมากครับ

ผู้ที่ตอบว่าเป็นตามความคาดหวังระดับ 0 (ร้อยละ 3) โดยให้เหตุผลว่า

- ไม่เคยมีความคาดหวัง และชื่นชมทุกๆ ท่าน ในความตั้งใจ จริงใจ ประทับใจมากๆ
- เหนื่อยกว่าและดีกว่าที่คาดหวัง

5. ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาดูงาน

- ควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องราวเกี่ยวกับดอยตุง
 - ควรมีการเผยแพร่ไปตามสื่อต่างๆ เพื่อให้คนที่ไม่สามารถมาที่ดอยตุง ได้รับรู้เรื่องราว
 - อยากให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ดอยตุงมากขึ้น เพื่อนำเสนอให้คนรู้จักผลิตภัณฑ์มากขึ้น
 - ควรทำ Doi Tung philosophy ขึ้นมาและ promote ให้คนได้รับการเผยแพร่แนวคิด ทำให้พัฒนาในพื้นที่อื่นๆ ยิ่งทำได้รวดเร็วยิ่งขึ้น
- การสำรวจการนำกลับไปใช้ประโยชน์
 - น่าจะมีการสำรวจผู้มาศึกษาดูงานว่ากลับไปใช้ประโยชน์อะไรได้บ้าง กลับมาบรรยายให้กับผู้ดูงานรุ่นต่อไป อาจมีผู้ feedback เพียง 1% ก็ดี มีประโยชน์แล้ว

- การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการท่องเที่ยว
 - การ design product ที่หลากหลาย ควรมีการให้ความรู้ชาวบ้านมากขึ้น เนื่องจาก product design ที่ชาวบ้านขายยังไม่มี innovation (สินค้า design มีแค่ในร้านดอยตุง)
 - ต้องระวังเรื่อง technology disruption/automation การใช้คนทำและสร้างงานต้องมี balance เรื่อง cost + competitive
 - ขอให้พัฒนาด้าน experiential tourism อย่างต่อเนื่องต่อไป เพราะดอยตุงมีศักยภาพสูงมาก
- การสนับสนุนจาก EDP
 - เนื่องจาก EDP หลายๆท่านมาจากองค์กรใหญ่ๆ อยากให้ทางดอยตุงหรือโครงการอื่นๆที่ทาง หรือโครงการอื่นๆ ที่ทางดอยตุงทราบ เช่น น่าน บอกสิ่งที่เป็นรูปธรรมที่ต้องการให้ EDP support ได้
- อื่นๆ
 - ประทับใจการดำเนินงานครั้งนี้มากประทับใจดอยตุง วิถีชีวิต และหลักการพัฒนาโครงการของมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ
 - มีความภูมิใจในบอร์ดดอยตุงมากครับ และชื่นชมความตั้งใจของทีมงานดอยตุง
 - ถ้าสามารถเปลี่ยนที่อยู่อาศัยของชาวบ้านให้เป็นระเบียบ สวยงาม ก็จะนำดอยเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ (ที่ปางมะหัน)